

InstanceName

§35

Dnr KS 2020-271

Pilotkommun i Region Stockholms strategi för psykisk hälsa och välbefinnande Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att medverka som pilotkommun i Region Stockholms "Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande".

Sammanfattning av ärendet

Trygg i Norrtälje kommun (TiNK) har i tvärspektoriell samverkan tagit fram en handlingsplan för psykisk hälsa i enlighet uppdrag i Mål och budget/verksamhetsplan 2020-2022. Inom ramen för arbetet har Norrtälje kommun erbjudits att vara en pilotkommun i Region Stockholms arbete med "Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande". Kommunstyrelsekontoret ser positivt på ett deltagande i projektet och föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar om Norrtälje kommuns medverkan som pilotkommun under 2020.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande avseende Pilotkommun i Region Stockholms strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande

Bilaga 1 -Erbjudande Pilot Agenda Välbefinnande

Bilaga 2 -Samförståndsavtal Norrtälje LST påskrivet

Bilaga 3- Uppdragsbeskrivning Handlingsplan psykisk hälsa

Beslutande sammanträde

Yrkanden

Camilla Rydstrand (MP) yrkar bifall till kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag, som bifalls av Camilla Rydstrand (MP), och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Trygg i Norrtälje kommun

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Marita Bertilsson
Titel: Trygghetschef
E-post: Marita.bertilsson@norrталje.se

Till
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut om pilotkommun i Region Stockholms strategi för psykisk hälsa och välbefinnande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att medverka som pilotkommun i Region Stockholms "Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande".

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Trygg i Norrtälje kommun (TiNK) har i tvärsektoriell samverkan tagit fram en handlingsplan för psykisk hälsa i enlighet uppdrag i Mål och budget/verksamhetsplan 2020-2022. Inom ramen för arbetet har Norrtälje kommun erbjudits att vara en pilotkommun i Region Stockholms arbete med "Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande". Kommunstyrelsekontoret ser positivt på ett deltagande i projektet och föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar om Norrtälje kommuns medverkan som pilotkommun under 2020.

Bakgrund

Regionalt arbete med psykisk hälsa

Att bygga förutsättningar för befolkningens psykiska hälsa är inget enstaka aktörer klarar på egen hand. Under 2019 har Region Stockholm arbetat intensivt för att utveckla en strategi för främjande av befolkningens psykiska hälsa och välbefinnande.

Målet med arbetet är att hitta en fungerande modell där framgångsrika arbetssätt identifieras, snabbt kan spridas och skalas upp för att komma hela Stockholmsregionen till del. För att ta nästa steg i den gemensamma utvecklingen vill nu erbjuda er att samverka med oss som pilotkommuner med start redan under januari 2020.

Processen hittills har innehållit workshops med fler än 100 olika organisationer, en utredning av kostnaderna för psykisk ohälsa för aktörerna i Stockholmsregionen, starten av ett utvecklingsprogram med elva team från skolor, äldreboende, studentliv, arbetsplatser och andra mötesplatser från olika delar av länet. Teamen arbetar med befolkningen kring hur psykisk hälsa och välbefinnande kan främjas i deras vardagsmiljö.

Parallellt med detta har tre rundabordsamtal genomförts mellan kommunstyrelser ordförande och deras utsedda representanter från några kommuner i Stockholmsregionen och den politiska majoriteten i Region Stockholm. En internationell panel av personer som utvecklar och leder motsvarande strategier för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande i bland annat New York, London och Ontario har också deltagit aktivt.

Motsvarande projekt i städer och regioner världen över visar att det går att utveckla ett framgångsrikt arbete för att främja psykisk hälsa och välbefinnande och förebygga psykisk ohälsa, men det kräver att samhällets aktörer samlas över traditionella gränser i ett aktivt samarbete för att hitta nya lösningar.

Den psykiska ohälsan kostar redan aktörerna i Stockholmsregionen minst 60 miljarder kronor årligen. En tredjedel är kostnader för kommunerna i form av arbetsgivarkostnader och kostnader för

olika tjänster till befolkningen. Utan förändring beräknar bland annat OECD att dessa kostnader stiger med 300 procent fram till 2030. Samhället måste därmed lyckas vända trenden med den ökande psykiska ohälsan hos befolkningen om vi ska kunna genomföra den regionala utvecklingsstrategin (RUF5 2050) och Agenda 2030.

Lokal samverkan för psykisk hälsa

Norrtälje är en kommun med höga ohälsotal. TiNK har i samverkan med Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtäljes (KSON) förvaltning i Verksamhetsplan 2019-2021 i uppdrag att arbeta med en handlingsplan för psykisk hälsa. Tillsammans har man under 2018 och 2019 utökat sin samverkan med berörda kontor inom Norrtälje kommuns förvaltning, KSON och andra aktörer - för att skapa bättre förutsättningar för psykisk hälsa.

Ett tvärsektorielt arbete har påbörjats med flera professioner involverade där en uppdragsgrupp med representanter från TiNK och KSON arbetar med att ta fram en lokal handlingsplan för psykisk hälsa.

Uppdragsteamet har en förvaltningsövergripande styrgrupp på ledningsnivå med bred representation, från olika förvaltningar och ledningsbefattningar, med mandat att leda processen. I Styrgruppen är Norrtälje kommuns elevhälsa representerad, folkhälsoperspektivet och det trygghetsskapandet arbetet som bedrivs av TiNK samt Norrtälje kommuns socialtjänst. Ordförandeskapet innehas av KSON; s förvaltning.

Uppdragsgruppen återrapporterar löpande till styrgruppen men även till andra samverkansaktörer inom området så som, VIS – gruppen (Vuxna i samverkan) och BUS – gruppen (barn och unga i behov av särskilt stöd) och SPNN – Suicidpreventiva nätverket Norrtälje. Alla dessa forum/nätverk samordnas av TiNK.

Folkhälsopilot tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm

Som ett led i det fortsatta utvecklingsarbetet med att stärka hälsa och förebygga ohälsa har Norrtälje kommun ingått ett samförståndsavtal med Länsstyrelsen i Stockholm. TiNK kommer under hela 2020 var med i en folkhälsopilot tillsammans med Länsstyrelsen Stockholm.

Arbetet innebär att vi ska utveckla folkhälsoarbetet för en jämlikare folkhälsa. Vi får processtöd, en socioekonomisk utvärdering av de aktiviteter och insatser TiNK bedrivit genom åren. Det innefattar också stöd i att jobba i workshops med kommunens ledningsgrupp under våren 2020. I arbete ingår även kunskaps – och motivationshöjande insatser för förtroendevalda. Se bilaga 2.

Möjlighet att delta som pilotkommun inom Region Stockholm

Trygg i Norrtälje kommun har nu fått ett erbjudande om att Norrtälje kommun även har en möjlighet att delta i region Stockholms arbete med att utveckla hälsan genom ett deltagande som pilotkommun.

Pilotkommuner får ett unikt erbjudande att delta aktivt i processen att utveckla en kvalitetssäkrad kartläggnings och analysmetodstöd för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande. Detta i samarbete med andra sektorer och aktörer i den egna kommunen och i hela Stockholmsregionen.

TiNK har i samband med detta erbjudande om pilotkommun, gett i uppdrag till våra kontaktpersoner inom folkhälsopiloten och till Region Stockholm om ett regionalt samverkansarbete för att effektivisera och samarbete i dessa två piloter.

Koppling till gällande styrdokument

Trygg i Norrtälje kommun tar i tvärssektoriell samverkan fram en handlingsplan för psykisk hälsa i enlighet med beslutad Mål och budget/ verksamhetsplan 2020-2022.

I enlighet med Norrtälje kommuns folkhälsostrategi som syftar till att arbeta hälsofrämjande för en hållbar utveckling på befolknings- och gruppnivå så har strategin har ett tydligt uttalat jämställd- och jämlikhetsperspektiv. Andra perspektiv och fokusområden utifrån folkhälsostrategin är delaktighet och inflytande i samhället samt barn och ungas uppväxtvillkor.

Norrtälje kommun ska arbeta i linje med Barnkonventionen vilket innebär att alla barn har rätt till social trygghet, skälig levnadsstandard, lek, vila och fritid. Vi ska arbeta för att motverka barnfattigdom bland annat genom att ha avgiftsfria aktiviteter på loven och stödja vårt föreningsliv.*

*ur Folkhälsostrategin, 2017

Lagkrav

Är inte tillämpligt.

Samberedning

Detta har samberetts med socialkontoret, barn- och utbildningskontoret, Trygg i Norrtälje kommun och Kommunalförbundet för sjukvård och omsorg i Norrtälje.

Beskrivning av ärendet

Erbjudandet om Pilotkommun - Målet med den gemensamma processen mellan pilotkommuner och Region Stockholm är att utveckla arbetssätten, för att effektivt driva arbetet för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande, tillsammans mellan sektorer och aktörer i Stockholmsregionen.

Kommuner som medverkar får bland annat stöd med etablering av gemensam ledning och styrning (politisk och förvaltningsövergripande) och kartläggning genom lokal data och workshops. Deltagande kommuners åtagande är bland annat att ha en styrgrupp från olika förvaltningar på ledningsnivå, tillhandahålla lokala processledare, bidra med expertis inom relevanta områden såsom exempelvis livsmiljöer, utbildning, arbetsgivar- och personalfrågor i workshops.

Kommunstyrelsekontoret ser ett mervärde av att ingå som pilotkommun inom området psykisk hälsa – välbefinnande då Trygg i Norrtälje kommun redan idag har utvecklat ett tvärssektoriellt samverkansarbete för att öka hälsan hos våra invånare.

Genom en medverkan som pilotkommun knyter Norrtälje kommun och KSON till sig erfarenheter, kompetens och utvecklingsstöd från regionen. Det förväntas stärka och vitalisera det lokala tvärssektoriella arbetet i Norrtälje kommun kring psykisk hälsa.

Ett engagemang som pilotkommun omfattar såväl ett tjänstepersons- som ett politiskt engagemang, vilket TiNK ser som goda förutsättningar för ett hållbart arbete kring psykisk hälsa.

Konsekvensanalys/riskanalys

Se beskrivningen av ärendet.

Ekonomisk analys

Genomförs inom ram.

Tidplaner

Tänkt arbetsprocess

Se bilaga 1, 2 och 3

Hanna Hellqvist
Biträdande kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Marita Bertilsson
Trygghetschef
Trygg i Norrtälje kommun

Bilagor

Bilaga 1 - Erbjudandebrev, Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande i Stockholmsregionen – deltagande som pilotkommun.

Bilaga 2 - Samförståndsavtal mellan Norrtälje kommun och Länsstyrelsen i Stockholms län på folkhälsoområdet.

Bilaga 3 - Uppdragsbeskrivning uppdrag psykisk hälsa – lokal handlingsplan för psykisk hälsa.

Beslut skickas till

Trygg i Norrtälje kommun

Strategi för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande i Stockholmsregionen – deltagande som pilotkommun

Bästa Kommunstyrelseordförande,

Att bygga förutsättningar för befolkningens psykiska hälsa är inget enstaka aktörer klarar på egen hand. Därför får ni detta brev. Vi söker samarbete. Under 2019 har vi i Region Stockholm arbetat intensivt för att utveckla en strategi för främjande av befolkningens psykiska hälsa och välbefinnande. Målet med arbetet är att hitta en fungerande modell där framgångsrika arbetsätt identifieras, snabbt kan spridas och skalas upp för att komma hela Stockholmsregionen till del. För att ta nästa steg i den gemensamma utvecklingen vill nu erbjuda er att samverka med oss som pilotkommuner med start redan under januari 2020.

Processen hittills har innehållit workshops med fler än 100 olika organisationer, en utredning av kostnaderna för psykisk ohälsa för aktörerna i Stockholmsregionen, starten av ett utvecklingsprogram med elva team från skolor, äldreboende, studentliv, arbetsplatser och andra mötesplatser från olika delar av länet. Teamen arbetar med befolkningen kring hur psykisk hälsa och välbefinnande kan främjas i deras vardagsmiljö.

Parallellt med detta har tre rundabordssamtal genomförts mellan KSO och deras utsedda representanter från några kommuner i Stockholmsregionen och den politiska majoriteten i Region Stockholm. En internationell panel av personer som utvecklar och leder motsvarande strategier för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande i bland annat New York, London och Ontario har deltagit aktivt. Se och hör några röster från tidigare rundabordssamtal via dessa länkar: [Rundabordssamtalen juni 2019](#) och [Rundabordssamtalen okt 2019](#).

Motsvarande projekt i städer och regioner världen över visar att det går att utveckla ett framgångsrikt arbete för att främja psykisk hälsa och välbefinnande och förebygga psykisk ohälsa, men det kräver att vi aktörer samlas över traditionella gränser i **ett aktivt samarbete för att hitta nya lösningar**.

Den psykiska ohälsan kostar redan aktörerna i Stockholmsregionen minst 60 miljarder kronor årligen. En tredjedel är kostnader för kommunerna i form av arbetsgivarkostnader och kostnader för olika tjänster till befolkningen. Utan förändring beräknar bland annat OECD att dessa kostnader stiger med 300 procent fram till 2030. **Vi måste därmed lyckas vända trenden med den ökande psykiska ohälsan hos befolkningen om** vi ska kunna genomföra den regionala utvecklingsstrategin (RUF5 2050) och Agenda 2030.

Vi blågröna koalitionspartier i Region Stockholm är övertygade om att vi – genom att skapa ett kraftfullt samarbete där allas kompetenser och ansvar riktas mot denna gemensamma ambition – kan lyckas. Vi tror dessutom att **ledande politiker har en avgörande roll** i att etablera de nya samarbetsformer och ömsesidiga åtaganden som är nödvändiga för verklig förändring.

Möjlighet att delta som pilotkommun!

Vi vill nu erbjuda din kommun möjlighet att delta som pilotkommun. Pilotkommuner får ett unikt erbjudande att delta aktivt i processen att utveckla ett kvalitetssäkrat kartläggnings- och analysmetodstöd för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande. Detta i samarbete med andra sektorer och aktörer i den egna kommunen och i hela Stockholmsregionen. Arbetet startar tillsammans med politiker och tjänstepersoner i pilotkommunerna redan fredag 17 januari! Se mer information om erbjudandet att delta som pilotkommun och startdagens program på nästa sida (bilaga).

Vänliga hälsningar,

Irene Svenonius

Finansregionråd, Region Stockholm

Susanne Nordling

Ordförande för beredningen för psykisk hälsa och psykiatri, Region Stockholm

Bilaga:

Erbjudande att delta som pilotkommun

Gemensam utveckling av arbetsätten kring tvärssektoriell strategi och handlingsplan

Vi ser mycket fram emot att samarbeta med de pilotkommuner som önskar delta i en lärorik och utvecklande process för att nå fram till formuleringen av en gemensam ambition för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande. För att konkretisera detta vill vi ge max fem kommuner möjlighet att delta i den första utvecklingsrundan med Region Stockholm för framtagning av en gemensam strategi samt regionala och lokala handlingsplaner under våren 2020.

Målbild: Målet med den gemensamma processen mellan fem pilotkommuner och Region Stockholm är att utveckla arbetsätten för att effektivt driva arbetet för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande tillsammans mellan sektorer och aktörer i Stockholmsregionen.

Deltagande pilotkommun får ett kvalitetssäkrat kartläggnings- och analysmetodstöd för att identifiera hur psykisk hälsa och välbefinnande i samverkan mellan olika delar av den kommunala förvaltningen, med övriga lokala aktörer och med Region Stockholm, kan utvecklas. Det sker i första steget genom utveckling av bättre beslutsunderlag, såsom tydliga data kring kostnader och behov inom området, för politisk prioritering med utgångspunkt i områdets tvärssektoriella karaktär. Sammantaget ger processen pilotkommunerna en god grund för utveckling av lokala tvärssektoriella handlingsplaner för området.

Region Stockholm, som ansvarig för regional tillväxt och utveckling, får genom processen kunskap om hur uppgiften att främja psykisk hälsa och välbefinnande, bäst utformas. Resultatet är relevanta underlag såväl för att kunna konkretisera den övergripande regionala strategin för främjande av psykisk hälsa och välbefinnande, som för de handlingsplaner som tas fram för Region Stockholms stöd till genomförande av denna strategiska riktning.

Startdag – 17 januari

För att kunna få tid för att ta fram underlag innan 2021 års budgetprocess är vi angelägna att starta arbetet tillsammans med pilotkommunerna redan 17 januari på Open Lab, Valhallavägen 79.

Program för startdagen 17 januari 2020

- Dagen inleds med ett mindre frukostmöte på engelska, 08.00–10.00 för de KSO och andra ledande representanter som vill få en möjlighet att höra om den internationella utvecklingen inom området.
- Startdagen drar sedan igång 10.30–12.00 med att team av utsedda representanter för kommunens ledande politik och representanter för kommunens utsedda tjänstepersonstyrgrupp samt processledare. Här fastställs den gemensamma målbilden och nödvändiga åtaganden för gemensamt lärande såsom beskrivs nedan. Information om den gemensamma utvecklingsprocessen ges.
- Lunch erbjuds för de som har möjlighet.
- På eftermiddagen 13.00–16.00 genomför KTH och de andra stödgivarna en inledande workshop med tjänstepersonsdelarna av teamen för att tillsammans starta processen i varje medverkande pilotkommun och för det samlade arbetet mellan dessa och med Region Stockholm.

Anmälan som pilotkommun: Vi hoppas på ert intresse att delta och ber er anmäla er som pilotkommun snarast. Vi hoppas kunna få en preliminär intresseanmälan senast 31 december till ansvarig processledare för Agenda: Välbefinnande inom Region Stockholm, Fredrik Lindencrona, på fredrik.lindencrona@sll.se. Det ger oss möjlighet att följa upp med respektive intresserad kommun kring specifika önskemål och detaljer inför startdagen.

Tänkt arbetsprocess

Januari 2019	– Utveckla/identifiera lokala styrgrupper med bred representation från flera olika förvaltningar genom deras direktörer eller av deras utsedda chefer som får mandat att leda processen
Februari – Mars	– Stödprocess för beskrivning och analys av samband mellan aktiviteter, insatser och förändringar som kommunen vill uppgå genom sitt tvärsektoriella arbete – Stödprocess för kartläggning av tillgängliga data och insikter från lokalt framtagna underlag och rapporter med relevans för ovanstående samband
Mars – Maj	– Genomförande av två tvärsektoriella workshops med styrgrupp och personal kring befintlig data och statistik – Genomförande av gemensam studieresa för politiker och styrgrupper till England för att besöka tvärsektoriella strategier för psykisk hälsa och välbefinnande i London, Lambeth, West Midlands och Bristol
April – Juni	– Deltagande i minst två övergripande workshops mellan medverkande pilotkommuner och Region Stockholm
Juni – September	– Kommunen utvecklar en egen handlingsplan utifrån processen ovan och intresserade kommuner får möjlighet att testa en sammanfattande workshop kring handlingsplan och organisering av arbetet framåt

Region Stockholms åtagande

Ett stödteam samordnat från KTH och med expertis från RISE, Region Stockholms centrumbildningar mfl. erbjuder:

- Kvalitetssäkrat tvärsektorielt kartläggnings- och analysmetodstöd
- Möten med förvaltningsgemensam styrgrupp och politik
- Tre lokala workshops med politiker, direktörer och personal med utgångspunkt i tillgängliga data
- Två samlande länsövergripande workshops mellan styrgrupper från pilotkommuner
- Planering och genomförande av studieresa och workshopdeltagande för input och dialoger med internationella kollegor som lett motsvarande utveckling i städer och regioner

Deltagande kommuners åtagande

- Styrgrupp från olika förvaltningar såsom stadsledning, stadsbyggnad, utbildning, personal/HR , kultur & fritid, socialförvaltning m.fl. med tydligt beslutsmandat från direktör och politik
- Styrgruppens samlade uppdrag och mandat till en lokal processledare på 20 procent, för att utföra den lokala samordningen av arbetsprocess för att kunna möjliggöra styrgruppens arbete och arbete i lokala workshops med direktörer och politiker. Uppdraget är lämpligt för exempelvis samordnare för psykisk hälsa i kommunen (utifrån den statliga satsningen inom området psykisk hälsa)
- Deltagande i tre lokala workshops och två gemensamma regionala workshops för lokal expertis inom relevanta områden såsom t.ex. livsmiljöer, utbildning och arbetsgivare/HR
- Tillgång till dataspecialister, systemförvaltare/controllers ifrån berörda förvaltningar för inhämtande av relevant statistik

Data och IT-säkerhet

Vi arbetar med den data kommunen har tillgänglig. I första hand kring områdena livsmiljöer, utbildning och arbetsgivare/HR och välbefinnande och psykisk hälsa. Data bearbetas på kommunens uppdrag och ägs av kommunen. Den data som kommunen kan ge tillgång till och har möjlighet att hantera utifrån aktuell lagstiftning används. Data kan hanteras med forskningssekretess där det är nödvändigt.

Kaisa Snidare
Enheten för social utveckling

Samförståndsavtal mellan Norrtälje kommun och Länsstyrelsen i Stockholms län på folkhälsoområdet

Norrtälje kommuns arbete med folkhälsa

Norrtälje kommun har de senaste åren bedrivit ett aktivt arbete med folkhälsa, i enlighet med den av Kommunfullmäktige antagna trygghetspolicyn från 2017 som vägledt det främjande och förebyggande arbetet för trygghet och hälsa i kommunen.

Trygghetspolicyn har konkretiserats i fyra strategiska inriktningar som tillsammans bedömts utgöra grunden för ett hållbart och systematiskt trygghetsarbete:

1. Brottsförebyggande arbete
2. Folkhälsoarbete
3. Integration och etablering
4. Våld i nära relation

I samband med antagandet av Mål och budget 2020-2022 har den övergripande politiska inriktningen uppdaterats, vilket innebär att trygghetspolicyn kommer att ersättas av en ny Strategi för trygghet och säkerhet under första halvåret 2020. Denna strategi kommer på basis av kommunens samlade erfarenheter på de aktuella områdena att lägga grunden för en långsiktig styrning av trygghets- och säkerhetsfrågorna.

I kommunens fortsatta utveckling av arbetet för trygghet, säkerhet och hälsa – med särskilt fokus på ungas psykiska hälsa – finns intresse av en systematisk utvärdering och uppföljning av det främjande och förebyggande arbetet.

Länsstyrelsen stödjer förbättrade lokala förutsättningar för hälsofrämjande och förebyggande arbete för god och jämlik hälsa

Länsstyrelsen i Stockholms län bedriver sedan den 1 februari 2019, på uppdrag av regeringen, ett pilotprojekt med målet att *skapa bättre förutsättningar för det lokala främjande och förebyggande folkhälsoarbetet i Stockholms län.*

Syftet med pilotprojektet är att *utveckla metoder och arbetssätt för samordning av ett regionalt arbete för en god och jämlik folkhälsa utifrån bestämningsfaktorerna i de åtta målområdena för folkhälsoarbetet.*¹

I projektet ingår att stödja länets kommuner i utformningen av deras folkhälsoarbete. Som ett led i detta har Länsstyrelsen identifierat ett antal kommuner vilka, utifrån sina förutsättningar och behov, kommer att erbjudas ett

¹ Länsstyrelsen Stockholms län, *Projektplan för Folkhälsopilot*, Stockholm: Länsstyrelsen, 2018, beteckning 106-38433-2018., s. 1.

fördjupat stöd. De så kallade fördjupningskommunerna har alla kommit olika långt i sitt preventiva och främjande folkhälsoarbete vilket ger projektet en möjlighet att jämföra såväl process som metoder. Hela pilotprojektet inklusive arbetet med fördjupningskommunerna kommer att följas av forskare från Karolinska Institutet (KI).

I projektplanen klarläggs att:

”Alla länets kommuner erbjuds ett behovsanpassat stöd utifrån kunskap om hälsans bestämningsfaktorer, risk- och skyddsfaktorer, lokalt förebyggande arbete och förutsättningar för implementering av ett förändringsarbete.”

Fördjupningskommuner ska också ges ett *process- och kunskapsstöd utifrån lokala behov vid något eller flera av stegen i ett kvalitetssäkrat preventionsarbete enligt EDPQS, European Drug Prevention Quality Standards.*² Se bilaga 1.

Samverkan med och stöd från Länsstyrelsen

Efter kontinuerlig dialog och analys har Norrtälje kommun identifierats som en lämplig fördjupningskommun. Norrtälje har en väl utvecklad samverkansmodell på flera nivåer och har hittat sätt att få ihop ett flertal sakfrågor inom sitt trygghetsarbete. Kommunens arbetssätt och resultat har uppmärksammats och inspirerat andra kommuner i länet och landet.

I syfte att tillsammans med Norrtälje kommun stärka de lokala förutsättningarna för ett folkhälsoarbete för god och jämlik hälsa kan Länsstyrelsen tillsammans med andra regionala aktörer stödja kommunen genom:

- Socioekonomisk utvärdering av kommunens främjande och förebyggande arbete inkl. beskrivning av förutsättningar och insatser (med Uppsala universitet och KI), för projektplan se bilaga 2.
- Uppföljning av förutsättningar för kommunens främjande och förebyggande arbete för god och jämlik hälsa, så som styrning, struktur och samordning (med KI)
- Process- och kompetensstöd, exempelvis genom:
  - Moderator och föreläsare på konferensen Ung i Roslagen med temat *Förstå – förebygg – förändra* den 30 oktober 2019 med ca 350 praktiker och chefer
  - Workshop i kommunledningsgruppen våren 2020 med syfte att lägga grunden för ett långsiktigt främjande och förebyggande arbete med fokus på samsyn i utmaningar och mål
  - Kunskaps- och motivationshöjande insatser för förtroendevalda
  - Delta som sakkunnig vid seminarium om Handlingsplan Psykisk hälsa, där kommunanställda redovisar och informerar ledningsfunktioner och politiker i Norrtälje kommun om pågående arbete för psykisk hälsa
  - Spridning av Norrtälje kommuns trygghets- och folkhälsoarbete genom slutrapporten för den socioekonomiska utvärderingen, genom

---

² Länsstyrelsen Stockholms län, *Projektplan för Folkhälsopilot*, Stockholm: Länsstyrelsen, 2018, beteckning 106-38433-2018., s. 9.

slutrapporten för Folkhälsopilot Stockholm och en slutkonferens
planerad till vintern 2020/2021

En utmaning som identifierats och särskilt prioriterats i kommunen är barns och ungas psykiska hälsa.

Avsiktsförklaring

Norrtälje kommun kommer ta hjälp av Länsstyrelsen utifrån deras kunskap om hälsans bestånds faktorer, risk- och skydds faktorer, lokalt förebyggande arbete och förutsättningar för implementering av ett förändringsarbete.

- En förutsättning för ovanstående stöd är att Länsstyrelsen kan följa utvecklingen av det lokala folkhälsoarbetet genom bland annat möte/möten med kommunledningen (inklusive politisk ledning).
- En kontaktperson från kommunen respektive från Länsstyrelsen för samverkan kommer att utses.
- Norrtälje kommun erbjuds möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra fördjupningskommuner.
- Norrtälje kommun bidrar till att dela med sig av lärdomar, erfarenheter och resultat av arbetet till övriga aktörer i länet och landet via Länsstyrelsens och Karolinska Institutets spridning, exempelvis genom slutrapport och konferens under vintern 2020/2021 och resultat från socioekonomisk utvärdering.

Samförståndsavtalet gäller från hösten 2019 till sista december 2020 med möjlighet till revidering under avtalstiden.

Stockholm, 2019-11-19

Ort, datum *Stockholm 4/12-19*

Hanna Hellquist

Bitr. Kommundirektör

Norrtälje kommun

Anna Conzen

Tillväxtdirektör

Länsstyrelsen i Stockholm län

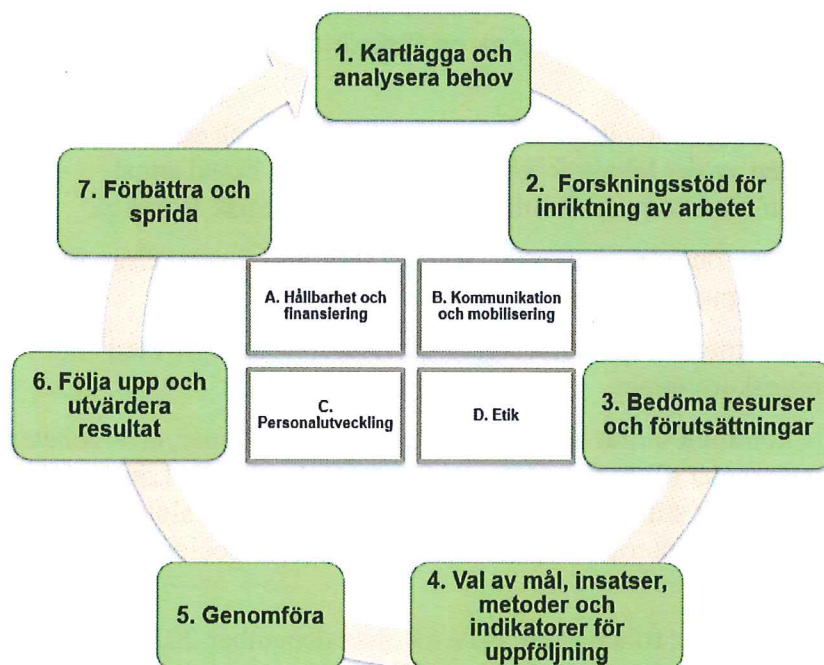
NORRTÄLJE
KOMMUN

Länsstyrelsen
Stockholm

Bilaga 1 till Samförståndsavtal mellan Norrtälje kommun och Länsstyrelsen Stockholm på folkhälsoområdet

Förenklad bild av steg för kvalitetssäkrat hälsofrämjande och förebyggande folkhälsoarbete enligt EDPQS, European Drug Prevention Quality Standards

Läs mer om EDPQS här:

- Snabbguide för drogförebyggande arbete, Folkhälsomyndigheten:
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/snabbguide-for-drogforebyggande-arbete/>
- <http://prevention-standards.eu/standards/>

Lokala förutsättningar

- Motiverade beslutsfattare
- Prioritering långsiktigt i mål, budget och uppföljning
- Gemensamt ägande och tvärsektoriella samverkansstrukturer
- Integrering i ordinarie verksamheter
- Samordnare/team med kompetens och mandat
- Strategisk användning av lokala data
- Strategisk form för målgruppsanalys och medborgarinflytande

INKOM
LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

2019 -11- 28

DNR:.....

Uppdragsbeskrivning

Uppdragets namn:	Handlingsplan psykisk hälsa
Diarienummer:	Dnr 2017-2-771
Version & datum	Ver 3 2019-05-07
Beslutsdatum:	2019-05-21 Ledningsgruppen KSON

Föreliggande uppdragsbeskrivning avser framtagandet av en lokal handlingsplan inom området psykisk hälsa under år 2019.

1. Beställare

Beställare av uppdraget inom KSON
Christian Foster, tidigare förbundsdirektör

2. Uppdragsledning

Chef inom KSON som ansvarar för uppdraget
Camilla Gustavsson, utvecklingschef

Uppdraget utgår från utvecklingsenheten. Enheten bistår med processledning, metodstöd och koordinerar genomförandet med andra strategiska planer som samordnas av enheten.

Styrgrupp

En operativ styrgrupp ger ändamålsenlig styrning:

<i>Camilla Gustavsson</i> , utvecklingschef Roll: uppdragsansvarig, resursägare, mottagare av resultat	<i>Catharina Johansson</i> , beställarchef Roll: resursägare, mottagare av resultat
<i>Frida Herman</i> , avdelningschef biståndsavdelningen Roll: mottagare av resultat	<i>Marita Bertilsson</i> , chef för Trygg i Norrtälje (TinK). Norrtälje kommun Roll: resursägare, mottagare av resultat

Ansvar och befogenheter:

- Fatta beslut i förhållande till uppsatta mål, godkänna planer
- Frigöra resurser
- Stödja och undanröja hinder för samordning och samverkan
- Stödja med avgränsningar och prioriteringar.
- Ta initiativ till återrapportering i KSONs ledningsgrupp, förankring i kommunens ledningsgrupp.

Uppdragsledare

Frida Ranft, utvecklingsledare

Roll: I rollen som **processledare** ansvarar för att tillsammans med folkhälsostrateg i Norrtälje kommun, driva, stödja och samordna arbetet med att ta fram en handlingsplan.

Ansvar och befogenheter:

- Facillitera professioners och intressenters kunskaper och erfarenheter
- Initiera lokal arbetsgrupp
- Sammankalla och hålla samman arbetsgruppen arbete
- Sammanställa planer och förslag, ansvarar för dokumentation
- Omvärldspana genom att ingå i regionalt nätverk som StorSthlm sammankallar till. Återföra kunskap lokalt på hemmaplan.
- Vara föredragande i styrgrupp och i KSONs ledningsgrupp under punkt Uppdrag, föredragande efter överenskommelse med styrgrupp i kommunens ledningsgrupp och kommunfullmäktige.

3. Bakgrund

Norrtälje kommun har markant större ohälsotal jämfört med länet. Särskilt utmärker sig kvinnor i åldersgruppen 20-29 år.

Uppdraget har sin utgångspunkt i det nationella projektet – Uppdrag Psykisk hälsa. Det är en överenskommelse kring psykisk hälsa mellan Sveriges kommuner och landsting och Regeringen (Socialdepartement). Det nationella projektet bedrivs åren 2015-2018 med stimulansmedel till kommuner för att stödja utvecklingen av insatser för att förstärka psykisk hälsa i kommuner och landsting/regioner. Överenskommelse för 2019 är inte ännu inte träffad.

Ett länsgemensamt arbete i Stockholms län pågår sedan 2016. Förbundsdirektör är sittande i styrgruppen.

Arbetet lokalt i Norrtälje har bedrivits i form av strategisk planering av utvecklingsarbetet. Direktionen beslutade hösten 2017 om handlingsplaner för prioriteringar och åtgärder inom följande fyra områden:

- Det allmänpsykiatriska området
- Uppdraget för personer med psykisk funktionsnedsättning
- Meningsfull sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning
- Hållbar lösning för bostäder med särskild service för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Direktionen har gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en konkretare handlingsplan för sitt fortsatta arbete.

4. Förväntat resultat

Syfte:

Stödja ett långsiktigt utvecklingsarbete som bidrar till att motverka psykisk ohälsa och utveckla psykisk hälsa hos Norrtäljes invånare.

Resultat:

En framtagen lokal handlingsplan för arbetet för psykisk hälsa i Norrtälje. Planen svarar mot invånarnas behov och kommunens lokala förutsättningar.

Direktiv för uppdragets genomförande:

✚ Arbetet ska utgå från befintlig kunskap, etablerade plattformar och nätverk för samverkan ✚ Bedrivs nära Norrtälje kommuns trygghetsarbete och det strategiska området Folkhälsa ✚ Präglas av delaktighet och involvering av profession och intressenter	✚ Stödja sig mot – och beakta det regionala och nationella arbetet ✚ Utgå från ett förebyggande och hälsofrämjande perspektiv ✚ Med perspektivet att resultat ska integreras i ordinarie verksamhet/linjeverksamhet.

Arbete bedrivs i tre etapper:

Steg 1

Kartläggning och analys av

- invånarnas behov
- befintliga insatser och utbud lokalt i Norrtälje inom de områden som ingår i uppdrag psykisk hälsa

Steg 2

Ta fram plan med beskrivning av arbetssätt och metodik för hur arbetet med att ta fram lokal handlingsplan för psykisk hälsa närmare ska genomföras. lämna förslag på dess innehåll/struktur.

Steg 3

Framtagande av lokal handlingsplan för psykisk hälsa.

5. Avgränsningar/angränsningar

Uppdraget omfattar framtagandet av en lokal handlingsplan för hur arbetet med psykisk hälsa framgent och över tid ska bedrivs. Uppdraget har flera beroenden och angränsar till uppdrag internt och externt. För att nå måluppfyllelse behöver samordning ske internt och externt, konkret behöver frågor och kunskaper koordineras och samverkansytor identifieras.

Här är några:

Avtalsområden/kärnverksamheter inom funktionshinderområdet och kopplingar till uppdrag psykisk hälsa inom KSON - Gränssnitt och samarbetsytor behöver identifieras under arbetets gång.

Folkhälsouppdraget Uppdraget förutsätter nära samordning och samarbete med Norrtäljes kommuns verksamhet Trygg i Norrtälje (TinK) och folkhälsouppdraget. En ny överenskommelse om samverkan kring barn i behov av särskilt stöd har utarbetats och implementeras 2019 (DNr: KSON 2018-229-106).

Tvärprofessionella och tvärorganisatoriska nätverk: ex BUS, VIS (Samverkan för vuxna) och nätverk för Barns hälsa som följd av arbeten inom Norrtäljemodellen behöver belysas.

LSS 2025, kvalitetsplan äldre, LUS - Uppdraget förutsätter samordning med genomförandet av dessa större arbeten utifrån samordningsvinster, resursplanering och kvalitet.

Sammanhållen struktur för kunskapsstyrning Frågor med kopplingar till nationella och regionala aktörers initiativ till sammanhållen struktur för kunskapsstyrning inom området psykisk hälsa, samordnas inom utvecklingsenheten. Ex ge inspel till förslag på regionalt resurscentrum för psykisk hälsa, deltagande i Region Stockholms kunskapsstyrningsnämnd.

6. Resurs – och tidsplanering

Aktivitet/Moment	Resurs	Startdatum	Slutdatum
Steg 1 Kartläggning och analys Avser ge nulägesbild i kommunen över behovsområden kopplat till psykisk hälsa. Utgör grund för lokal handlingsplan. Tidigare genomförda nulägesbilder Tidigare framtagna lokala handlingsplaner ses över och revideras (2017) Folkhälsoenkäten 2018 – rapport för Norrtälje	Utvecklingsledare 50 % Metodresurs från utvecklingsenheten motsvarande 20 % Avtalsansvariga, sakkunniga Folkhälsostrateg Norrtälje kommun	Jun 2019	Aug 2019
Rapportering styrgrupp KSONs ledningsgrupp			Sep
Beslutspunkt 1			
Steg 2 Plan för hur handlingsplanen tas fram	Utvecklingsledare 50 % Metodresurs från utvecklingsenheten motsvarande 20 % Avtalsansvariga, sakkunniga Folkhälsostrateg Norrtälje kommun	Sept	Okt
Rapportering styrgrupp			Okt

KSONs ledningsgrupp			
Beslutspunkt 2			
Steg 3 Framtagande av lokal handlingsplan	Utvecklingsledare 50 % Metodresurs utvecklingsenheten motsvarande 30-50 % Kommunikationsstöd utvecklingsenheten, Norrtälje kommun Avtalsansvariga, sakkunniga Folkhälsostrateg Norrtälje kommun	Okt	Dec
Rapportering styrgrupp KSONs ledningsgrupp			Jan 2020
Beslutspunkt 3			
Slutrapportering Direktionen Ev Kommunfullmäktige Norrtälje kommun			Feb 2020